

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Управлінський облік»
на 2021-2022 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	курс, семестр
Освітня програма/спеціалізація	
Спеціальність	
Галузь знань	051, 072, 076, 241
Ступінь вищої освіти	Бакалавр/магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,

Карпенко Ольга Василівна

посада

к.е.н., професор,
професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Контактний телефон	+38-095-046-40-55
Електронна адреса	karpenko.olga11@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	http://www.buhoblic.puet.edu.ua/forstdz.php
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1431

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування системи наукових знань та практичного застосування методик управлінського обліку для підвищення ефективності діяльності та конкурентоздатності суб'єктів господарювання в умовах змін
Тривалість	5 кредити ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції (в тому числі відео-лекція) та практичні заняття, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист виконаних практичних завдань та завдань для самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік
Базові знання	Наявність знань з вищої та прикладної математики, економічної теорії, мікро- та макроекономіки, менеджменту, фінансового обліку, звітності підприємства, обліку за видами економічної діяльності
Мова викладання	Українська, російська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати Демонструвати базові навички креативного та	Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність працювати у команді. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях Здатність здійснювати ефективні комунікації на основі створеної інформації в сфері професійної діяльності Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, демонструвати вміння збирати інформацію, розраховувати показники, що характеризують бізнес-процеси.</p> <p>Виявляти навички формування управлінської звітності та вміння інтерпретувати її показники</p>	<p>різних джерел.</p> <p>Здатність обґрунтовувати економічні рішення у діяльності суб'єктів господарювання з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати їх ефективність за принципом «витрати-вигоди»</p> <p>Здатність аналізувати результати діяльності підприємства, зіставляти їх з чинниками впливу</p> <p>Здатність планувати діяльність підприємства</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Організація управлінського обліку, системи обліку і калькулювання		
Тема 1. Вступ до управлінського обліку.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<p>Ознайомитися з Глобальними принципами управлінського обліку</p> <p>https://www.cgma.org/resources/reports/globalmanagementaccountingprinciples/principles-framework.html</p> <p>2. Ознайомитися з відео-презентацією дисципліни у дистанційному курсі</p> <p>3. Скласти термінологічний словник до теми</p>
Тема 2. Класифікація доходів та витрат, дослідження поведінки витрат	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<p>1. Підготувати повідомлення з таких питань :</p> <p>1. Технологічний аналіз поведінки витрат.</p> <p>2. Регресійний аналіз поведінки витрат.</p> <p>3. Спрощений статистичний аналіз поведінки витрат.</p> <p>2. Скласти термінологічний словник до теми</p>
Тема 3. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	<p>1. Сформувати таблицю порівняння методів калькулювання та обґрунтувати доречність їх використання в залежності від галузі господарювання та цілей управління.</p> <p>2. Скласти термінологічний словник до теми</p>
Тема 4. Облік і калькулювання за повними витратами	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<p>1. Ознайомитися зі змістом П(С)БО 16 «Витрати», з відео-матеріалами, що демонструють бізнес-процеси та скласти перелік витрат, що включатимуться до повної собівартості обраного вами продукту/роботи, послуги.</p> <p>2. Скласти термінологічний словник до теми</p>
Тема 5. Облік і калькулювання за неповними	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних	<p>1. Підготувати реферат на тему «Багатоступеневий розрахунок маржинального доходу в умовах багато продуктового виробництва»</p> <p>2. Скласти термінологічний словник до теми</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Організація управлінського обліку, системи обліку і калькулювання		
(змінними) витратами.	завдань; завдання самостійної роботи; тестування	
Тема 6. Облік і калькулювання за нормативними витратами	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати реферат на тему «Облік відхилень від стандартних витрат у різних системах калькулювання». 2. Скласти термінологічний словник до теми
Модуль 2. Специфічні методики управлінського обліку		
Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підібрати відео-лекції з теми 8. 2. Побудувати графіки точки безбитковості, взаємозв'язку «прибуток-обсяг», маржинального доходу на основі самостійно підбраного цифрового матеріалу 3. Підготувати макети таблиць для аналізу чутливості прибутку: ситуація зміни обсягу продажу та постійних витрат; зміни ціни та обсягу продажу; зміни величини змінних витрат 4. Скласти термінологічний словник до теми
Тема 8. Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Для формування управлінської звітності визначити інформацію, необхідну для розрахунку оптимального економічного розміру замовлення (оптимальної партії) табличним та графічним методом. 2. Підготувати повідомлення <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Сутність стратегії максимізації максимальних результатів. 2.2. Сутність стратегії максимізації мінімальних результатів 2.3. Сутність стратегії мінімізації максимального жалю. 2.4. Вирішення моделі лінійного програмування. 3. Скласти термінологічний словник до теми
Тема 9 Бюджетування та контроль	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати реферат на тему: «Методика підготовки фінансових бюджетів» 2. Скласти термінологічний словник до теми
Тема 10 Облік і контроль за центрами відповідальності	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати повідомлення на тему: «Оцінка діяльності центрів відповідальності», «Подвійна трансфертна ціна». 2. Скласти термінологічний словник до теми
Тема 11. Стратегічний управлінський облік	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	. Підготувати повідомлення на теми: «Калькулювання життєвого циклу продукту/роботи, послуги», «Кайзен-костинг» «Організація обліку витрат на якість» «Облік в управлінні вартістю»

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 400с .
2. Глобальні принципи управлінського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/article/globalni-principi-upravlinskogo-obliku/>
3. Карпенко О.В. Управлінський облік [текст]: навч.посіб.//О.В.Карпенко, Д.В.Карпенко – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
4. Карпенко О.В.Управлінський облік [Електронний ресурс]:дистанційний курс для студентів спеціальності 071 „Облік і оподаткування” / О.В. Карпенко – Полтава : ПУЕТ, 2020 – Режим доступу : <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1431>
5. Управлінський облік: підруч. для студ.вищ.навч.закл./ за заг. ред. О.В. Фоміної . К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020

ДОДАТКОВА

6. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю: монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, Економічна думка», 2009. – 272 с.
- 7.Карпенко О.В. Інституційний підхід до розвитку управлінського обліку// О.В. Карпенко, Д.В.Головіна , В.С. Муковіз // Науковий вісник ПУЕТ,серія Економічні науки, 2018 – №3 – С.9-15.
- 8.Карпенко О.В. Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання: Монографія. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2005. – 341 с.
- 9.Карпенко О. В. Неповна собівартість: теорія і практика обліку, аналізу, контролю: монографія / О.В. Карпенко, Г.О. Соболь. — Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. — 241
- 10.Куцик П. О. Управлінський облік операційної діяльності підприємств оптової торгівлі : монографія / П. О. Куцик, В. І. Бачинський, О. А. Полянська [за заг. ред. П. О. Куцика]. – Львів : Видавництво “Растр-7”, 2015. – 312 с.
- 11.Пилипенко А.А. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств та об'єднань : монографія /А.А. Пилипенко - Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 344 с.
- 12.Редченко К. І. Управління бізнес-процесами підприємств роздрібною торгівлі : [монографія] / Гелей Л. О., Редченко К. І. – Львів : СПОЛОМ, 2015. – 224 с. – 13,0 друк. ар
- 13.Соболь Г. О. Бюджетування на основі калькулювання неповної собівартості як інструмент контролю / Г. О. Соболь // Організаційно-методичні аспекти удосконалення управлінського обліку суб'єктів господарювання: звіт з науково-дослідної теми [номер державної реєстрації 0109U006955] / О. В. Карпенко, Г. О. Соболь [та ін.]. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2016. – 355 с. – С. 139–149. + [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/5824>
- 14 Огійчук М. Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник / за ред. М. Ф. Огійчука. – 6-е вид., переробл. і доповн. – К. : Алерта, 2011. – 1042 с.
- 15.Прохар Н.В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія/ Н.В. Прохар, Ю.О.Ночовна. – Полтава:ПУЕТ, 2012. – 257 с.
- 16.Фаріон І.Д.Управлінський облік [текст] : підруч./ [І.Д.Фаріон,Т.М.Писаренко].- К.:Центр учбової літератури, 2012. – 792 с.
- 17.Реслер М.В. Облік витрат та доходів операційної діяльності: монографія / М.В. Реслер. – Мукачево: Карпат. вежа, 2009. – 205с.
- 18.Фоміна О.В. Управлінський облік у торгівлі : монографія / О.В. Фоміна. – Київ : Київ. Нац.торг. – екон. ун-т, 2016. – 468 с.
19. Фоміна О.В. Сучасні тенденції розвитку обліку витрат. Бізнес Інформ. – 2019. – № 2. – С. 294–300
- 19.<https://www.youtube.com/watch?v=ujc-WR0bmJ8&feature=youtu.be>
- 20.<http://federation.faaf.org.ua/novini/147-44427834.html>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): відвідування занять (2 бали); захист виконаних практичних завдань та завдань для самостійної роботи (12 балів), тестування (6 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 7-11): відвідування занять (2 бали); захист виконаних практичних завдань та завдань для самостійної роботи (10 балів); тестування (5балів); поточна модульна робота (13 балів)	30
Виконання тестів вихідного контролю	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни